

Opinia

o ustawie o zmianie ustawy o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (druk nr 772)

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem ustawy jest wprowadzenie do ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej przepisów, które umożliwią zaliczkowanie wypłat środków na realizację działań współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

Instytucja zaliczek została przewidziana w art. 38 ust. 2 i art. 56 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

W dodawanym art. 10i w ust. 1 wskazano działania, w ramach których beneficjenci będą mogli otrzymać zaliczkę. Będzie to możliwe m.in. w ramach działań: modernizacja gospodarstw rolnych, różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, wdrażanie projektów współpracy, funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja. Zaliczka będzie wypłacana, jeżeli beneficjent wystąpi z wnioskiem o jej wypłatę składając wniosek o przyznanie pomocy, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów

Wiejskich. Podstawą wypłaty zaliczki będzie umowa, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy wskazanej wyżej. W dodawanych do nowelizowanej ustawy przepisach ustawodawca uregulował także zasady zwrotu zaliczki wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, pobranej nienależnie albo w nadmiernej wysokości.

Beneficjenci, którzy złożyli wniosek o przyznanie pomocy przed dniem wejścia w życie nowelizacji, również będą mogli otrzymać zaliczki o ile spełnią warunki określone w art. 3 ustawy nowelizującej. W artykule tym ustawodawca przyjął, iż zaliczka będzie wypłacana pod warunkiem złożenia przez beneficjenta wniosku o jej wypłatę w terminie 30 dni od dnia: wejścia w życie nowelizacji – w przypadku przyznania pomocy przed tym dniem albo przyznania pomocy – w przypadku gdy pomoc została przyznana po dniu wejścia w życie opiniowanej ustawy. Pozytywne rozpatrzenie wniosku będzie podstawą zmiany umowy o przyznaniu pomocy i w następstwie tego – wypłaty zaliczki. W art. 3 uregulowano także kwestie pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, aneksowania umowy o przyznaniu pomocy oraz wskazano przypadki, w których beneficjentowi nie będzie przysługiwało prawo do zaliczki.

Ponadto nowelizacja uchyla przepis, który wyłączał prawo jednostki samorządu terytorialnego do otrzymania wyprzedzającego finansowania na działania realizowane z udziałem środków EFRROW przez okres 3 lat w przypadku wykorzystania przez nią środków na wyprzedzające finansowanie niezgodnie z przeznaczeniem.

Znowelizowano także art. 10c przyjmując, iż na podstawie tego przepisu środki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowanych będą mogli otrzymać wyłącznie beneficjenci programu rozwoju obszarów wiejskich realizujący operacje w ramach działania – szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie. Dotychczas na podstawie art. 10c ust. 1 środki na wyprzedzające finansowanie mogli otrzymać beneficjenci w ramach działań: wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, wdrażanie projektów współpracy oraz funkcjonowanie lokalnej grupy działania, realizujący operacje z udziałem środków EFRROW i krajowych środków publicznych pochodzących z budżetu państwa przeznaczonych na współfinansowanie wydatków realizowanych z EFRROW. W znowelizowanym art. 10c ustawodawca uregulował również tryb wnioskowania o takie środki oraz zasady ich zwrotu. Określono także maksymalną wysokość środków, o jakie może wnioskować beneficjent.

Ustawodawca dodaje również przepisy umożliwiające beneficjentom w ramach działania grupy producentów rolnych otrzymywanie w pierwszym roku działalności, środków na wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach tego działania. Jednocześnie ograniczono

maksymalną wysokość wsparcia (nie będzie ona mogła być wyższa aniżeli 50 000 zł), określono tryb wnioskowania o pomoc, zasady uruchamiania środków, treść umowy o udzieleniu wyprzedzającego finansowania oraz wskazano, iż w kolejnych latach działalności beneficjenta środki wyprzedzającego finansowania zaliczać się będzie na poczet przyznawanych beneficjentowi z tytułu pomocy krajowych środków publicznych pochodzących z budżetu państwa przeznaczonych na współfinansowanie wydatków realizowanych z EFRROW.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 60. posiedzeniu w dniu 12 lutego 2012 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym. Na etapie prac w Sejmie nie dokonano zmian istotnych z punktu widzenia meritum ustawy.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 3, art. 10c ust. 2 – dotychczasowy art. 10c ust. 2 przesądzał, iż wniosek o wypłatę środków na wyprzedzające finansowanie składany jest na formularzu przygotowanym przez agencję płatniczą. Przepis art. 10c ust. 2 pkt 1 w nowym brzmieniu sugeruje, iż wniosek o wypłatę środków na wyprzedzające finansowanie jest wnioskiem odrębnym od wniosku o przyznanie pomocy, który składa się na formularzu opracowanym przez agencję płatniczą. Jeśli trafna jest ta interpretacja, należy stwierdzić, iż po nowelizacji żaden przepis nie będzie określał formy wniosku o wypłatę środków, czy wobec tego wolą ustawodawcy jest pozostawienie beneficjentowi swobody w tym zakresie. Należy przy tym zwrócić uwagę, iż beneficjenci programu rozwoju obszarów wiejskich w ramach działania grupy producentów rolnych występując z wnioskiem o wypłatę środków na wyprzedzające finansowanie będą to czynili na formularzu udostępnionym przez agencję płatniczą (dodawany art. 10h ust. 3). Ponadto w przypadku przyjęcia takiej interpretacji nasuwa się pytanie o treść wniosku, o którym mowa w art. 10c ust. 2 pkt 1, a przede wszystkim czy wobec nieokreślenia w ustawie jego podstawowych elementów ustawodawca przewiduje w tym zakresie pewną swobodę po stronie beneficjenta? Jeżeli jednak wolą ustawodawcy jest, aby wniosek o wypłatę środków na wyprzedzające finansowanie był częścią wniosku o przyznanie pomocy powinno to jednoznacznie wynikać z ustawy (możliwe jest np. zastąpienie wyrazów ", składając wniosek" wyrazami "we wniosku" – skutkiem takiego rozwiązania będzie

konieczność zmodyfikowania formularzy, o których mowa w art. 24 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich). Analogiczne uwagi należy odnieść do przepisów dotyczących wniosku o wypłatę zaliczki (dodawany art. 10i ust. 2 pkt 1);

- 2) art. 3 ust. 3 – w związku z tym przepisem nasuwa się pytanie, czy przesądza on o miejscu udostępnienia formularza, czy też miejscu złożenia wniosku o zaliczkę? Jeżeli wolą ustawodawcy jest określenie miejsca, w którym wniosek powinien być złożony, przepis powinien brzmieć w sposób zaproponowany niżej.

Propozycja poprawki:

- w art. 3 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, składa się w miejscu, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy PROW, na formularzu udostępnionym przez agencję płatniczą realizującą płatności z EFRROW."

Jakub Zabielski

Główny legislator